

Saksframlegg

INNDRAGNING AV SKJENKEBEVILLING

JACOBS RESTAURANTER AS - DOWNTOWN

Arkivsaksnr.: 04/8429

Forslag til vedtak:

Formannskapet inndrar skjenkebevillingen til Jacobs Restauranter AS, org.nr 960 656 717, Downtown, Nordre gt 28-30, i 2 uker fra den tid administrasjonen bestemmer.

Dette med hjemmel alkoholloven § 1-8, jf. retningslinjer for reaksjoner ved overtredelse av alkohollovens bestemmelser pkt. 2, 3. ledd.

Inndragningen er begrunnet i følgende, avdekket ved skjenkekontroller 5. og 12. oktober 2007:

1. Brudd på lov om omsetning av alkoholholdig drikk § 8-11, jf. forskrift om omsetning av alkoholholdig drikk § 4-2, 1. ledd. Lovens § 8-11 lyder: *"Det er forbudt å selge eller skjenke alkoholholdig drikk til personer som er åpenbart påvirket av rusmidler, eller skjenke alkoholholdig drikk på en slik måte at vedkommende må antas å bli åpenbart påvirket."*

Det ble den 12. oktober 2007 observert en gjest som var åpenbart påvirket av rusmidler. Vedkommende fikk kjøpe alkoholholdig drikk.

2. Forskrift om omsetning av alkoholholdig drikk § 4-4: *"Det må påses at gjestene ikke nyter medbrakt alkoholholdig drikk, eller medtar alkoholholdig drikk når de forlater skjenkelokalet."*

Det ble ved skjenkekontroll 5. oktober 2007 observert to gjester som drakk medbrakt alkoholholdig drikk. Dette forholdet vektlegges imidlertid ikke når det gjelder inndragningstidens lengde.

For øvrig vises til nærmere begrunnelse i saksframlegget.

Saksutredning:

Bakgrunn

Det ble gjennomført skjenkekontroller ved Downtown 5. og 12. oktober 2007. Sistnevnte kontroll var ledd i en samordnet kontroll med politiet og skatteetaten der flere skjenkesteder ble kontrollert. Da det ble gjennomført kontroll på Downtown deltok kun skjenkekontrollen.

Under kontrollene ble det avdekket brudd på alkohollovens bestemmelse om skjenking til åpenbart påvirket person, samt brudd på alkoholforskriftens bestemmelse om konsum av medbrakt alkoholholdig drikk. Ansvarshavende ved Downtown fikk kopi av befaringsrapporten etter endt kontroll.

Skjenkekontrollørene gjorde nærmere rede for faktum i tilleggsrapporter, mottatt av administrasjonen ultimo oktober 2007.

Bevillingshaver ble i brev av 13. november 2007 bedt om å uttale seg. NHO Reiseliv v/advokat Magne Kristiansen gjorde i brev av 30. november 2007 rede for bevillingshavers syn på saken. Bevillingshaver ble deretter i brev herfra datert 20. desember 2007 orientert om at det overfor formannskapet ville bli foreslått inndragning av bevillingen for et tidsrom på 3 uker. Bevillingshaver skiftet advokat og advokatfirmaet Schødt Trondheim v/advokat Joar Grimsbu oversendte i brev av 1. februar 2008 ytterligere bemerkninger fra bevillingshaver. Som følge av advokat Grimsbus brev innkalte vi kontrollørene til et møte den 19. februar 2008 hvor situasjonen med den åpenbart påvirkede gjesten ble gjennomgått på nytt. I brev herfra 20. februar 2008 fikk bevillingshaver anledning til å kommentere notatet fra dette møtet, noe som blir gjort i brev av 5. mars 2008 fra advokat Grimsbu.

Kopi av befaringsrapporter og brev fra advokatene følger vedlagt.

Rettslig bakgrunn

A. Skjenking av person som er åpenbart påvirket av rusmidler

Alkoholloven § 8-11 lyder som følger: "Det er forbudt å selge eller skjenke alkoholholdig drikk til personer som er åpenbart påvirket av rusmidler, eller skjenke alkoholholdig drikk på en slik måte at vedkommende må antas å bli åpenbart påvirket."

Alkoholforskriften § 4-2 gjelder kun skjenking: "Det må ikke skjenkes alkoholholdig drikk til person som er åpenbart påvirket av rusmidler, eller skjenkes på en slik måte at vedkommende må antas å bli åpenbart påvirket."

Ad begrepet "åpenbart påvirket av rusmidler": I forarbeidene til endringer i alkoholloven (Ot.prp nr. 86, 2003-2004 s. 120-121) står følgende: "Hvorvidt en person er, eller må antas å bli, åpenbart påvirket, vil ikke bare avhenge av om vedkommende er synlig beruset, men også av graden av påvirkning. Det kreves fortsatt at rusmiddelpåvirkningen må være kvalifisert. Det kan vanskelig fastsettes mer detaljerte kriterier for i denne enkelte tilfeller vanskelige vurderingen."

Iakttagbare symptomer på slik påvirkning kan være snøvlete tale, ustø gange, sjangling, personen har vanskelig for å reise seg, støtter seg til bord og vegger, høyrøstet prat osv. En bedømmelse av vedkommendes tilstand må avgjøres etter en helhetsvurdering.

B. Konsum av medbrakt alkoholholdig drikk

Alkoholforskriften § 4-4: "Det må påses at gjestene ikke nyter medbrakt alkoholholdig drikk, eller medtar alkoholholdig drikk når de forlater skjenkestedet."

C. Kommunens retningslinjer for reaksjoner ved overtredelse av alkohollovens bestemmelser.

Trondheim kommune

Retningslinjenes pkt. 2. 1. ledd lyder som følger:

”Ved første gangs overtredelse reageres det normalt med skriftlig advarsel.”

Retningslinjenes pkt. 2, 3. ledd lyder som følger:

”Ved grove overtredelser skal det reageres med inndragelse i minimum 3 uker allerede ved første gangs overtredelse, med mindre særlige grunner taler for en kortere inndragningsperiode. Som grov overtredelse regnes bl.a. salg og skjenking til mindreårige, salg og skjenking til åpenbart berusede personer og grove brudd på salgs- og skjenketidene.”

Alkoholforskriften § 9-4, 1. ledd, 1. pkt. bestemmer at skjenkekontrollen spesielt skal omfatte skjenking ”til person som er åpenbart påvirket av rusmidler”, jf. alkoholforskriften § 4-2, 1. ledd. Retningslinjene, vedtatt av formannskapet 14. desember 2004, omtaler ”skjenking til åpenbart berusede personer” i pkt. 2, 3. ledd. Retningslinjene ble utarbeidet og vedtatt før alkoholforskriften ble endret i juni 2005. I forarbeidene til retningslinjene er det presisert at eksemplene på grove overtredelser i pkt 2, 3. ledd skal ha samme innhold som i alkoholforskriften. Dette betyr at retningslinjene innholdsmessig omfatter skjenking av personer som er åpenbart påvirket av rusmidler, og ikke er begrenset til personer som er åpenbart beruset.

Rapporter fra skjenkekontrollørene

A. Skjenking av person som er åpenbart påvirket av rusmidler, jf. alkoholoven § 8-11, jf. forskrift om omsetning av alkoholholdig drikk § 4-2, 1. ledd.

Fra befaringsrapporten knyttet til skjenkekontrollen 12. oktober 2007 hitsettes følgende:

”En kvinnelig gjest, som var åpenbart påvirket av rusmidler fikk kjøpt og servert en alkoholholdig drikk, som var øl.”

I tillegg rapporten står følgende:

”Vi ankom skjenkelokalet kl. 01.35. Det var kø utenfor skjenkearealet. Vi la merke til mange gjester inne i skjenkearealet, og det var høy stemning. Vi kontrollerte alle etasjer. Flere av gjestene var på grensen til å bli åpenbart påvirket av rusmidler uten å så skjedde mens kontrollen ble foretatt. Etter 45 minutter la vi merke til en kvinnelig gjest som var åpenbart påvirket av rusmidler. Hun hadde problemer med balansen, svømmende blikk og manglet koordinasjon.

Vi la merke til å at hun gikk med ustødig gange bort til baren og fikk kjøpt en alkoholholdig øl, noe som overrasket oss. Den kvinnelige gjesten kommuniserte med servitøren i baren før hun fikk kjøpe alkoholholdig øl. Den ene kontrolløren hentet ansvarshavende. Ansvarshavende ble vist den kvinnelige gjesten. Den mannlige kontrolløren spurte ansvarshavende om han sa seg enig om at den kvinnelige gjesten var åpenbart påvirket, noe han straks bekreftet og refererte til sin lange fartstid i bransjen.

I det tidsrommet kontrollen ble utført observerte kontrollørene ingen vakter inne i lokalet. Servitørene/ryddepersonalet som gikk rundt i lokalet så ikke ut til å observere gjestenes atferd. Vi registrerte at servitører hadde problemer med å komme frem på grunn av gjester som var så ustødige og veivende.

Vi skrev ferdig befaringsrapporten med ansvarshavende, og forlot skjenkestedet kl. 02.35.”

Som følge av bevillingshavers uttalelser, har de aktuelle skjenkekontrollørene vurdert sine observasjoner på nytt. De fastholder at de ikke var i tvil om at gjesten var åpenbart påvirket av rusmidler da hun fikk skjenket alkoholholdig drikk.

Følgende notat ble utarbeidet etter møtet med kontrollørene den 19. februar 2008:

”[...] Observasjonene fra kontrollen ble gjennomgått på nytt, i lys av bevillingshavers uttalelse (av 1. februar 2008, rådmannens anm.)

Den kvinnelige gjesten ble først observert i 2. etg. Kontrollørene la fort merke til henne, fordi hun var åpenbart påvirket av rusmidler. Hun var ustødig, og lett synlig blant de øvrige gjestene. Kontrollør 004 fulgte etter henne da hun gikk ned trappen, men mistet henne av syne i 1. etg.

Kontrollørene så henne igjen da de gikk ned i Juba Jubar. Ann E. Aune (konsulent på Stabsenhet for byutvikling som

Trondheim kommune

deltok som observatør på kontrollen, rådmannens anm.) og 004 (kontrollør, rådmannens anm.) stod på siden av baren da hun fikk kjøpt alkoholholdig øl, maks 2 meter fra gjesten. De kunne ikke høre hva som ble sagt p.g.a. høy musikk.

Gjesten tok deretter med seg ølet bort til en lite bord/hylle festet på veggen, og 004 og Ann E. Aune så at hun drakk av glasset. På dette tidspunktet var også kontrollør 010 kommet til stede, og han observerte at hun sølte på seg da hun drakk.

Gjesten satte deretter kursen mot trappen, og ble der utpekt for vakten etter at kontrollørene hadde legitimert seg.

Kontrollørene er overhodet ikke i tvil om at den kvinnelige gjesten var åpenbart påvirket av rusmidler.”

B. Konsum av medbrakt alkoholholdig drikk

Fra befaringsrapporten 5. oktober 2007 hentes:

”Medbrakt, avslørt ved tips til vakt. Enighet om at innhold i flaske er av alkoholholdig karakter”

I tilleggssrapporten beskrives følgende:

”Kontrollørene sitter langs veggen i rommet mellom diskotekbaren og røyketerrassen i 2. etasje. Det sitter to jenter og to gutter ved et bord ca 2,5 meter fra oss.

Vi observerer at den ene jenta har en flaske med rødt innhold. Hun drikker av denne flasken, og gir den til den andre jenta som også drikker av den. Flasken holdes forsøksvis skjult, og blir sendt imellom flere ganger.

Kontrollør 001 henter en vakt for å få sjekket innholdet av flasken. Flasken blir beslaglagt, og det konstateres ved å lukte på innholdet at innholdet er av alkoholholdig karakter, sannsynligvis saft blandet med sprit. De fire gjestene rundt bordet blir sittende.[...]”

Bevillingshavers uttalelse

I brev av 1. februar 2008 anfører advokat Grimsbu prinsipalt at ingen av de to angjeldende forhold representerer overtredelse av henholdsvis alkoholforskrift og/eller alkohollov. Følgelig er det heller ikke grunnlag for noen reaksjon fra bevillingsmyndighetens side, verken i form av advarsel eller inndragning av bevilling.

Subsidiært anføres at ingen av de to forhold, sammen eller enkeltvis, representerer noen grov overtredelse. Dersom forholdene beviselig er å anse som overtredelse skal det derfor kun reageres med skriftlig advarsel, idet dette i så fall er bevillingshavers første overtredelse av alkoholoven/forskriften, jf. Trondheim kommunes retningslinjer pkt. 2, 1. ledd.

A. Skjenking av person som er åpenbart påvirket av rusmidler

Advokat Grimsbu beskriver i brev av 1. februar 2008 det rettslige grunnlaget hva gjelder skjenking av person som er åpenbart påvirket av rusmidler og henviser til Ot.prp nr. 86, 2003-2004 s. 120-121 (se gjengivelse på saksframleggets s. 2). Han skriver følgende: ”Vurderingen – dvs. grensen for når vedkommende er/blir åpenbart påvirket – er i mange tilfeller vanskelig, men det fremgår av forarbeidene at beruselsen må være kvalifisert.

I tillegg til at personen faktisk må være påvirket, må vedkommende også fremstå som synlig påvirket i stor grad. Om vedkommende fremstår som synlig påvirket i stor grad avhenger av en totalvurdering av omstendighetene.

Momenter av betydning vil først og fremst være vedkommendes egen opptreden, i form av eksempelvis ustø gang, koordineringsproblemer, snøvlende tale, sløvt blikk, høylydt tale osv (jf. Vinmonopolets veiledning).

Ved vurdering av hvor lett det er å avdekke slike tegn vil også omgivelsene spille inn, bl.a. hvor mye folk og hvor mye bråk det er i lokalet.

Det som kreves av en servitør/bartender er at vedkommende foretar en aktsom vurdering av gjesten, dog slik at det må legges til grunn en objektiv norm. I aktsomhetsnormen ligger at observatøren må bruke tilstrekkelig tid og observere

Trondheim kommune

nøye om de karakteristiske trekk på åpenbar beruselse er tilstede.

Vurderingen er gjerne mer aktsom dersom observatøren bruker tid og observasjon skjer i nærhet og ved umiddelbar kontakt, dvs. ved samtale og øyekontakt.

Det må også tas hensyn til at en beruset gjest gjerne skjemper seg, og kan fremstå som godt innenfor grensen når han går i baren for å kjøpe drikke. Dersom forholdet er "på grensen" må det derfor legges stor vekt på servitørens aktsomhetsvurdering.

For at skjenkeforbudet skal være overtrådt må derfor gjesten, beviselig og etter en objektiv norm, fremstå som åpenbart påvirket, dvs. synlig påvirket i stor grad.

Dersom det er bevist at vedkommende var "over grensen", er forbudet overtrådt. Ved bevisvurderingen må det legges stor vekt på omstendighetene rundt situasjonen, herunder karakteren av bartenderens aktsomhetsvurdering hva gjelder beruselsesgraden.

Det skal også bemerkes at det er bevillingsmyndighetene som har bevisbyrden for at forbudet er overtrådt, dvs. bevillingsmyndighetene må sannsynliggjøre at gjesten var åpenbart påvirket.

Dersom det etter den samlede bevisbyrden av alle omstendigheter rundt beruselsesgraden kan reises tvil om denne har vært over den tillatte grense, må slik tvil gå ut over bevillingsmyndigheten. Et uklart/ufullstendig faktum kan ikke lede til en så alvorlig reaksjon som inndragning av skjenkebevilling.

Dette vil også kunne være et moment for å kjenne et inndragningsvedtak ugyldig, ved feil i skjønnsutøvelse."

Advokat Grimsbu anfører i brev av 1. februar 2008 at den aktuelle gjesten ble grundig vurdert av bartender før det ble konkludert med at vedkommende kunne få servert alkohol. Det foreligger ingen klare og entydige bevis for at gjesten var åpenbart påvirket. Kontrollørenes rapport er kun basert på observasjon, og de har ikke redegjort nærmere for hvordan observasjonene artet seg konkret, slik det er gjort i en rekke andre tilsvarende saker for bevillingsmyndigheten i 2007 (gjester som går inne i vegger, sovner, får ikke på seg jakker, snøvler, har høylydt og ukritisk tale, urinerer osv.). Andre bevismomenter var heller ikke tilstede, så som eksempelvis utagerende opptreden og sjenanse for omgivelsene.

Kontrollørene har kun observert gjesten på avstand, og ikke snakket med vedkommende, og det kan reises tvil om beruselsesgraden for denne gjesten har vært over de tillatte grenser. Denne tvil styrkes i stor grad ved uttalelser fra bartender og ansvarshavende, samt fra gjesten selv. Kontrollørenes observasjon må sammenholdes med bartenderens vurderingsgrunnlag. Bartenderen snakket med gjesten og konstaterte at hun ikke snøvlet, og på nært hold observerte hun at gjesten ikke hadde svømmende blikk. Bartenderen var noe i tvil på grunn av gjestens spesielle oppførsel, og for å vurdere gjesten bedre tok bartenderen seg tid til å gjøre opp et kort, mens hun snakket videre med gjesten. Etter en lang og grundig vurdering fant bartenderen at det var forsvarlig å servere en øl. Bartenderen har opptrådt så aktsomt og korrekt som det kan kreves. Hun har brukt tid for å observere gjesten bedre, og har etter en lengre og aktsom god vurdering funnet skjenking forsvarlig. Gjesten hadde ingen tegn på åpenbar beruselse.

Det er framlagt en redegjørelse fra bartenderen, se bilag 1 som følger advokat Grimsbus brev av 1. februar 2008, se vedlegg 7. Bartenderen vurderer gjesten som en "merkelig person", men mener at hun ikke var "overstadig" eller "i fare for å bli overstadig av en øl."

Ansvarshavende på Downtown har også avgitt en skriftlig uttalelse, se bilag 2 som følger advokat Grimsbus brev av 1. februar 2008, se vedlegg 7. Ansvarshavende bestrider der at han skal ha bekreftet at gjesten var åpenbart påvirket. Han har bekreftet at han har forstått kontrollørenes oppfatning av situasjonen. Advokat Grimsbu anfører at uansett har ansvarshavendes etterfølgende uttalelse ingen vesentlig bevisverdi. Gjesten ble stanset av kontrolløren på vei ut av serveringsstedet, og "framvist" for

Trondheim kommune

ansvarshavende. Ingen ytterligere observasjon ble gjort og ansvarshavende snakket ikke med gjesten.

Videre har gjesten selv avgitt en skriftlig uttalelse om hendelsene, se bilag 3 som følger advokat Grimsbu brev av 1. februar 2008, se vedlegg 7. Hun skriver at "Jeg anser meg selv som beruset den aktuelle kvelden men på ingen måte overstadig beruset." Hun hadde drukket to til tre glass vin før hun ankom Downtown og to Gin Tonic på Downtown. Hun skriver også at hun ikke drakk ølen hun hadde kjøpt. Hun hadde vært på kurs hele dagen og var litt sliten den kvelden etter en aktiv uke. Videre skriver hun at i enkelte tilfeller kan hun få blanke øyne ved inntak av alkohol. Hun avslutter med å si at hun ikke kjenner seg igjen i den beskrivelsen som Trondheim kommune gir.

Advokat Grimsbu konkluderer i brev av 1. februar 2008 med at det foreligger ingen klare og entydige bevis for at gjesten var åpenbart påvirket. Det må derfor konstateres at det kan reises tvil om beruselsesgraden for denne gjesten var over de tillatte grenser, og etter bevisbyrdereglerne må slik tvil gå ut over bevillingsmyndigheten som hevder at dette faktum må legges til grunn. Uten andre konkrete holdepunkter enn de som er angitt kan det ikke legges til grunn at denne gjesten var åpenbart påvirket – synlig og beruset – på en slik måte at skjenking av en øl til vedkommende representerer et brudd på alkoholloven § 8-11.

Betydning av andre tilsvarende saker: Advokat Grimsbu skriver følgende: "Selv om det hadde vært bevist at gjesten var åpenbart påvirket er det allikevel ikke grunnlag for inndragning av skjenkebevilling. Korrekt reaksjonsform er i så fall skriftlig advarsel.

I relasjon til andre tilsvarende saker som er behandlet av bevillingsmyndighetene/Formannskapet er det av stor betydning at Jacobs Restauranter AS tidligere ikke har gitt skriftlig advarsel.

I to saker Svolt AS (06/33360/63) og Santa Maria Pizza Restaurant Bar (05/33991/U63) ble det gitt skriftlig advarsel for skjenking til åpenbart påvirket person. Ovenfor Santa Maria ble det i tillegg påtalt manglende internkontroll. Begrunnelsen for ikke å inndra bevillingen i disse to sakene var at det tidligere ikke var gitt advarsel. Dersom det finnes bevist at vedkommende gjest på Downtown var åpenbart påvirket kan det derfor ikke iverksettes en strengere reaksjon enn i de to angjeldende sakene, dvs. skriftlig advarsel. Noe annet vil representere en usaklig forskjellsbehandling som vil anføres som ugyldighetsgrunn.

I sammenlignbare saker hvor skjenkebevilling er inndratt foreligger betydelige forskjeller fra denne sak:

- Sak 83/07 Trondheim Rock City AS: Bevillingshaver hadde tidligere advarsler, og ulovlig skjenking hadde beviselig skjedd.
- Sak 48/07 Klokkesvingen Bar og Pub: Bevillingshaver hadde tidligere advarsler, og ulovlig skjenking hadde beviselig skjedd.
- Sak 265/07 Saupstad Pub: Den aktuelle gjest urinerte i sine benklær og serveringsstedet har erkjent at gjesten var åpenbart påvirket.
- Sak 207/07 Tiger Tiger: Tidligere henstilling for brudd på alkoholloven. Seks åpenbart påvirkede personer i lokalet med øl i hånden, en åpenbart påvirket person fikk kjøpe øl.
- Sak 103/07 Bar Sofa AS: Omfattet også brudd på åpnings- og skjenketider."

Konsekvens av inndragning: Advokat Grimsbu skriver at en inndragning av skjenkebevilling er en særdeles alvorlig reaksjon, som vil påføre bevillingshaver betydelig økonomisk tap. Dersom Downtown må stenge i 3 uker vil selskapets netto økonomiske tap, med stans- og igangsettingskostnader, beløpe seg til over kr 2.000.000,-.

Videre skriver advokat Grimsbu at et vedtak om inndragning vil bli forfulgt rettslig med påstand om ugyldighet, på grunn av feil i skjønnsutøvelsen.

Etter administrasjonens møte med skjenkekontrollørene den 19. februar 2008 fikk advokat Grimsbu

Trondheim kommune

tilsendt notat fra møtet, se vedlegg 8. I brev av 5. mars 2008 har han kommet med ytterligere merknader, se vedlegg 9. Han skriver følgende: "Bevillingsmyndigheten har bevisbyrden for at gjesten objektivt sett var over den lovlige grensen, og kontrollørene bringer nå inn nye momenter som angivelig skal støtte denne oppfatning.

Flere av disse momentene strider mot det faktum som tidligere er lagt til grunn, herunder også mot de opplysninger som er gitt av gjesten selv.

For det første fremgikk det av kontrollørenes befaringsrapport at flere av gjestene på serveringsstedet var på grensen til å bli åpenbart påvirket, at det var høy stemning og at servitører hadde problemer med å komme frem på grunn av gjester som var så "*ustødig og veivende*".

Nå sier imidlertid kontrollørene at denne gjesten var "*lett synlig blant de øvrige gjestene*" fordi hun var ustødig.

For det andre fremgikk det av kontrollørenes befaringsrapport at gjesten gikk med ustødig gange bort til baren og fikk kjøpt en øl.

Nå sier imidlertid at de "*mistet henne av syne*", og at to av kontrollørene så henne igjen da hun stod i baren og fikk kjøpt en øl.

For det tredje fremgikk det ikke av kontrollørenes befaringsrapport at gjesten drakk av ølglasset. Som et nytt moment påstås nå at gjesten "*sølte på seg da hun drakk*". Dersom så hadde vært tilfellet hadde det åpenbart vært naturlig å omtale dette i befaringsrapporten. Denne rapporten skal nettopp opplyse om kontrollørenes observasjoner, slik at det kan konstateres om det foreligger ytre tegn på åpenbar påvirkning.

Videre strider dette mot gjestens egen forklaring om at hun ikke drakk av glasset.

Bevillingsmyndigheten har med grunnlag i befaringsrapport og notat etter møte med kontrollørene ikke bevist at gjesten var åpenbart påvirket, og under henvisning til bl.a. sakene Svolt AS (06/33360/U63) og Santa Maria Pizza Restaurant Bar (05/33991/U63) vil en inndragning av bevillingen være en uforholdsmessig reaksjon og vil også representere usakelig forskjellebehandling."

B. Konsum av medbrakt alkoholholdig drikk

Advokat Grimsbu skriver i brev av 1. februar 2008: "Bestemmelsen [alkoholoven § 1-13, rådmannens anm.] representerer ikke et forbud ovenfor serveringsstedet, i den forstand at bestemmelsen er overtrådt utelukkende ved at en gjest nyter medbrakt. Bestemmelsen representerer derimot et påbud til serveringsstedet om å "påse" at gjestene ikke nyter medbrakt. Gjestene må sin side har et forbud mot å nyte medbrakt. Denne forskjell er av vesentlig betydning, og bestemmelsens påbud innebærer at serveringsstedet må kontrollere og overvåke at gjestene ikke har medbrakt alkoholholdig drikk, og serveringsstedet må reagere når gjestene overtrer forbudet mot å nyte medbrakt.

Kontroll- og overvåkningsfunksjonen kan ikke forstås dit hen at serveringsstedets vakter ved inngangen skal ransake enhver gjest ved ankomst. Dette har serveringsstedet ikke rettsgrunnlag for, noe jeg formoder bevillingsmyndighetene er enige i. Slik ransaking kan kun skje dersom vaktene ved inngangen har konkret og reell mistanke til at en gjest forsøker å skjule medbrakt alkohol.

Den videre kontroll- og overvåkningsfunksjon skjer ved løpende vakthold, og det avgjørende spørsmål med hensyn til serveringsstedets plikt til å oppfylle sitt påbud ("*påse*"), er om serveringsstedet har tilfredsstillende rutiner for å forhindre overtredelse generelt, samt at disse rutiner er fulgt i dette tilfellet spesielt.

Serveringsstedet har en egeninteresse i at gjestene ikke nyter medbrakt alkohol, utover forskriftens påbud.

Serveringsstedets vakter sirkulerer derfor lokalene kontinuerlig, og observerer gjestenes opptreden. Såfremt vaktstyrken er tilstrekkelig for å ivareta denne kontroll- og overvåkningsfunksjonen, må dette være en adekvat og tilstrekkelig rutine for at serveringsstedet skal oppfylle påbudet, dvs. "*påse*" at gjestene ikke nyter medbrakt.

Vaktene har i utgangspunktet ikke andre virkemidler til rådighet.

Dersom vaktene oppdager at en gjest nyter medbrakt har verken alkoholoven eller alkoholforskriften noe påbud om at angjeldende gjest skal bortvises fra serveringsstedet, såfremt gjesten ikke er åpenbart påvirket.

Trondheim kommune

At det medbrakte skal konfiskeres av serveringsstedet må antas å ligge i bestemmelsens innhold, hvorved serveringsstedet (for ettertiden) skal påse at ytterligere overtredelse ikke skjer.

Bestemmelsen er derfor ikke overtrådt såfremt serveringsstedet har et tilstrekkelig antall personer på vakt, som sirkulerer lokalene og observerer/kontrollerer, og som konfiskerer eventuell medbrakt alkoholholdig drikke.”

Videre skriver advokat Grimsbu: ”Det framgår av kontrollørenes befarings- og tilleggsrapport at de aktuelle gjestene skjulte flasken, og drakk av denne i smug. Kontrollørene satt 2,5 meter unna, og observerte de aktuelle gjester i tidsrommet 01:58 – 02:08. Det fremgår ikke av rapportene hvor mange ganger det ble drukket av flasken, og det fremgår heller ikke om det var vakter i nærheten når dette skjedde og om vaktene i så fall burde oppdaget dette. Det sirkulerer 5-6 vakter kontinuerlig i lokalene, og disse hadde ikke grunnlag for å reagere på noe de ikke har sett.

Så snart kontrollørene gjorde serveringsstedets vakt oppmerksom på forholdet, ble flasken beslaglagt.

Serveringsstedet har etter dette hatt en tilfredsstillende sirkulerende vaktstyrke for å ivareta sin kontroll- og overvåkningsplikt, og de har reagert umiddelbart og korrekt da forholdet ble avdekket.

At det var en kontrollør som oppdaget forholdet og gjorde vekten oppmerksom på dette er selvsagt uten betydning i så måte.

Det fremgår ikke av kontrollørenes befaringsrapport om de aktuelle gjestene var åpenbart påvirket av rusmidler. Uten at dette har betydning for om serveringsstedet har overtrådt alkoholforskriften, skal det uansett bemerkes at gjestene ble bortvist fra serveringsstedet etter denne hendelsen.”

Advokat Grimsbu konkluderer med at bevillingshaver har ”tilfredsstillende rutiner for å påse at gjester ikke nyter medbrakt alkohol. I dette tilfellet er rutinene fulgt, ved at vaktstyrken på forsvarlig måte har ivaretatt sin kontroll- og overvåkningsplikt, og vaktene har reagert korrekt og adekvat ved å beslaglegge den medbrakt alkohol og bortvise gjestene så snart dette ble avdekket. Jacobs Restauranter AS har derfor ”påsett at gjestene ikke nyter medbrakt alkohol”, og har følgelig ikke overtrådt alkoholforskriftens § 4-4.”

Både for punkt A og B viser rådmannen for øvrig til fullstendig uttalelser fra bevillingshaver av 30. november 2007, 1. februar 2008 og 5. mars 2008, se vedlegg 5, 7 og 9.

Rådmannens kommentarer til bevillingshavers uttalelse

A. Skjenking av person som er åpenbart påvirket av rusmidler

I brev av 1. februar 2008 skriver advokat Grimsbu at det foreligger ingen klare og entydige bevis for at gjesten var åpenbart påvirket og kontrollørene har ikke redegjort nærmere for hvordan observasjonene artet seg. Til dette vil rådmannen bemerke at kontrollørene har forklart at gjesten hadde problemer med balansen, svømmende blikk og manglende koordinasjon, samt at hun gikk med ustødig gange til baren. Til tross for at flere gjester var ustødige, utpekte vedkommende gjest seg klart blant de øvrige gjestene. Hun sølte også øl på seg. I sin redegjørelse skriver gjesten at hun ikke drakk av ølen hun hadde kjøpt, noe våre kontrollører tilbakeviser. Rådmannen er av den oppfatning at kontrollørenes beskrivelser er tilstrekkelig til å fastslå at gjesten klart var åpenbart påvirket av rusmidler.

Advokat Grimsbu framhever at bartenderen foretok en grundig observasjon av gjesten og har opptrådt så aktsomt og korrekt som det kan kreves. Kontrollørene har i tilleggsrapporten forklart at bartenderen kommuniserte med gjesten før hun fikk kjøpt ølen. Men de skriver også at de ble forbauset over at gjesten faktisk fikk kjøpt denne ølen.

Rådmannen har forståelse for at bartendere til tider kan stå ovenfor vanskelige vurderinger når de skal bedømme gjestens tilstand. Ved bardisken kan det være trangt (mange gjester), dårlig belysning, høy musikk og det er travelt. I slike tilfeller er det behov for at skjenkestedet har personale som sirkulerer i

Trondheim kommune

lokalet for nettopp å foreta vurderinger av gjestene kontinuerlig. I tilleggsrapporten framgår det at kontrollørene ikke så noen vakter inne i lokalet, og at servitørene/ryddepersonalet som gikk rundt i lokalet ikke så ut til å observere gjestenes adferd. Kontrollørene registrerte at servitørene hadde problemer med å komme fram på grunn av gjester som var ustødige og "veivende". Til orientering vurderte kontrollørene disse gjestene til ikke å være åpenbart påvirket.

I dette tilfellet mener altså bartenderen at hun har foretatt en grundig vurdering før hun serverte gjesten en øl. Rådmannen er imidlertid av den formening at man må legge en objektiv norm til grunn. Tre kontrollører observerte gjesten og de er alle enige om at gjesten var åpenbart påvirket og således ikke skulle fått servert denne ølen. Dersom kontrollørene hadde vært i tvil eller uenige om observasjonen, ville rådmannen ikke fremmet sak for formannskapet.

Ansvarshavende skriver i sin redegjørelse at han bekreftet at han "forsto kontrollørens oppfatning av situasjonen," og at "damen var beruset, men ikke overstadig". Dette står i kontrast til tilleggsrapporten som klart fastslår at ansvarshavende sa seg enig i at gjesten var åpenbart påvirket og refererte da til sin lange fartstid i bransjen. På generelt grunnlag kan rådmannen få opplyse at det er ikke et ukjent fenomen at ansatte endrer oppfatning når administrasjonen sender brev til bevillingshaver om at skjenkebevillingen kan bli inndratt. Rådmannen skal likevel bemerke at en inndragningssak ikke baserer seg på om ansvarshavende var enig eller ikke på kontrolltidspunktet; det avgjørende er kontrollørenes observasjon.

Når det gjelder gjestens redegjørelse kan ikke rådmannen se at hennes skriv styrker bevillingshavers sak. Bevismessig har en slik redegjørelse liten verdi da dette vil være en særdeles subjektiv vurdering samt at rådmannen på generell basis antar at det er lite sannsynlig at noen ville skrevet under på at de faktisk var åpenbart påvirket. Rådmannen vil også framheve at gjesten selv påpeker at hun ikke drakk av ølen, noe kontrollørene observerte at hun gjorde. Redegjørelsen er følgelig ikke korrekt på dette punktet. I redegjørelsen har hun oppgitt at hun i løpet av kvelden drakk to til tre glass vin og Gin Tonic. Menneskers reaksjon på mengde konsumert alkohol er individuelt og rådmannen kan ikke se at denne opplysningen i seg selv er avgjørende for saken.

Advokat Grimsbu skriver i brev av 5. mars 2008 at flere momenter i notat av 19. februar 2008 som er skrevet på bakgrunn av møtet med kontrollørene, strider mot det faktum som tidligere er lagt til grunn. Dette kan ikke rådmannen se medfører riktighet. Det er ingen motsetninger mellom tilleggsrapporten og notatet. Det var flere gjester som var ustødige, men disse ble ikke karakterisert som åpenbart påvirket. Den omtalte kvinnelige gjesten "utpekte" seg imidlertid og hun var altså lett synlig blant de øvrige gjestene ettersom hun var åpenbart påvirket av rusmidler, jf. tilleggsrapport, notat av 19. februar 2008 samt arbeidsnotat datert 4. april 2008.

Gjesten ble først observert i 2. etasje. Kontrollør 004 fulgte henne ned trappa, men mistet henne av syne i 1. etasje. Neste gang kontrollørene så henne var i Juba Jubar. Hun stod da ikke ved bardisken (slik advokat Grimsbu har oppfattet saken). Dit gikk hun etterpå, noe som ble observert av kontrollørene. Dette har blitt bekreftet av Ann E. Aune og kontrollør 004, se arbeidsnotat datert 4. april 2008, se vedlegg 10.

Som advokat Grimsbu korrekt skriver fremgikk det ikke av kontrollørenes befaringsrapport at gjesten drakk av ølglasset. Dette ble et tema da gjesten selv i hennes redegjørelse benekter at hun drakk. Administrasjonen fant det da korrekt å forholde kontrollørene denne opplysningen. De tre som deltok på kontrollen (004, 010 og Ann E. Aune) har alle bekreftet at hun drakk av ølen, se notat fra møte 19. februar 2008, vedlegg 8. Kontrollør 010 så at hun sølte på seg. Rådmannen er enig i at spesielt sistnevnte

Trondheim kommune

moment med fordel kunne vært omtalt i rapportene, men kan ikke se at dette svekker saken da kontrollørene overhodet ikke er i tvil om at gjesten var åpenbart påvirket og har beskrevet dette i sine rapporter og i etterfølgende samtaler.

B. Konsum av medbrakt alkoholholdig drikk

Advokat Grimsbu mener at forskriftens § 4-4 ikke er overtrådt utelukkende ved at en gjest nyter medbrakt. Bestemmelsen representerer der i mot et påbud til serveringsstedet om å "påse" at gjestene ikke nyter medbrakt. Så fremt skjenkestedet har tilfredsstillende rutiner for å påse at gjestene ikke nyter medbrakt alkohol, og disse rutinene er fulgt, er bestemmelsen ikke overtrådt. Advokat Grimsbu skriver at bevillingshaver har fulgt rutinene og vaktene har reagert korrekt og adekvat ved å beslaglegge den medbrakte alkoholen og bortvise gjestene så snart dette ble avdekket, og bevillingshaver har følgelig ikke overtrådt forskriftens § 4-4.

Rådmannen er imidlertid av den oppfatning at forskriftens § 4-4 er overtrådt når en gjest nyter medbrakt alkohol. Ser man på forskriftens § 4-3 om skjenking til personer som ikke fyller alderskravene, har bestemmelsen samme ordlyd som forskriftens § 4-4; "*Det må påses* (rådmannens utheving) at personer som ikke fyller alderskravene i alkoholoven § 1-5 ikke drikker alkohol som skjenkes andre gjester." Rådmannen er av den formening at dersom gjester som ikke fyller alderskravene drikker alkohol som skjenkes andre gjester, er forskriftens § 4-4 automatisk overtrådt.

Vurdering

A. Skjenking av person som er åpenbart påvirket av rusmidler

Det er bevillingsmyndigheten som har ansvaret for å føre bevis for det faktiske grunnlaget for et inndragningsvedtak; det er altså bevillingsmyndigheten som har bevisbyrden. Beviskravet er alminnelig sannsynlighetsovervekt. I forarbeidene til endringer i alkoholoven (Ot.prp. nr. 7, 1996-97 s. 119) står å lese at loven ikke pålegger kommunen en særlig streng bevisbyrde.

På bakgrunn av skjenkekontrollørenes rapporter er rådmannen av den formening at den aktuelle gjesten var åpenbart påvirket av rusmidler ved kontrollen 12. oktober 2007.

Avgjørende vekt legges på kontrollørenes observasjoner av at gjesten hadde problemer med balansen, hadde svømmende blikk og manglende koordinasjon. Gjesten opplyser at hun ikke rørte ølen, mens kommunens kontrollører observerte at hun drakk den. Skjenkekontrollørene har presisert at de ikke er i tvil om at gjesten var åpenbart påvirket av rusmidler. Kontrollørene har påpekt at gjesten "utpekte" seg blant de øvrige gjestene, hun var altså klart synlig blant de øvrige gjestene hvor flere var på grensen til å bli åpenbart påvirket. Vurderingen av om en person er åpenbart påvirket av rusmidler ligger i kjernen av skjenkekontrollørenes oppdrag, og kontrollørene har under kontroll fokus på om skjenkestedet overholder alkoholoven og forskriften.

B. Konsum av medbrakt alkoholholdig drikk

Administrasjonen har vært i kontakt med politiet som opplyser at de på sine ordensvaktkurs orienterer ordensvaktene om at de kan kreve å visitere gjester dersom de ønsker å komme inn på skjenkestedet. Først og fremst gjelder dette dersom gjesten har for eksempel ryggsekk eller stor veske. Politiet er av den formening at generelt utviser ordensvaktene et godt skjønn hva gjelder visitasjon.

Isolert sett ligger denne overtredelsen i grenseland mellom henstilling og advarsel. Det er forståelig at skjenkestedene synes det er problematisk å ha den fulle kontrollen med at ingen av gjestene nyter medbrakt.

På grunn av de konkrete omstendighetene – at flasken ble forsøkt skjult og derfor vanskelig å oppdage – og at dette skjedde i et forholdsvis kort tidsrom (10 minutter), mener rådmannen at en henstilling ville vært en adekvat reaksjon isolert sett. Rådmannen anbefaler etter dette at forholdet ikke vektlegges i denne saken.

Reaksjon

Etter alkoholloven § 1-8 første ledd kan bevillingsmyndigheten inndra en skjenkebevilling for resten av bevillingsperioden eller for en kortere tid dersom bevillingshaver ikke oppfyller sine forpliktelser etter alkoholloven eller bestemmelser gitt i medhold av alkoholloven.

Ved vurderingen av om bevillingen bør inndras og hvor lenge, kan det blant annet legges vekt på type overtredelse, overtredelsens grovhet, om bevillingshaver kan klandres for overtredelsen og hva som er gjort for å rette opp forholdet.

Formannskapet har vedtatt retningslinjer for reaksjoner ved overtredelse av alkoholovens bestemmelser. Disse retningslinjene legges til grunn for vurderingen av hvilken reaksjon som skal benyttes ved de ulike overtredelser.

Etter retningslinjene pkt. 2, 1. ledd skal det ved første gangs overtredelse reageres normalt med skriftlig advarsel. Ved gjentatt overtredelse reageres det med inndragelse av bevilling for en periode fra 1 uke til 2 måneder, jf. pkt. 2, 2. ledd.

I retningslinjene pkt. 2, 3. ledd framkommer en skjerpet reaksjon for grove overtredelser, og hvilke overtredelser som skal klassifiseres som grove. Bestemmelsen lyder;

”Ved grove overtredelser skal det reageres med inndragelse i minimum 3 uker allerede ved første gangs overtredelse, med mindre særlige grunner taler for en kortere inndragningsperiode. Som grov overtredelse regnes bl.a. salg og skjenking til mindreårige, salg og skjenking til åpenbart berusede personer og grove brudd på salgs- og skjenketidene.”

Alkoholforskriften § 9-4, 1. ledd bestemmer at skjenkekontrollen spesielt skal omfatte skjenking ”til personer som er åpenbart påvirket av rusmidler”. Retningslinjene, vedtatt av formannskapet 14. desember 2004, omtaler ”skjenking til åpenbart berusede personer” i pkt. 2, 3. ledd.

Retningslinjene ble utarbeidet og vedtatt før alkoholforskriften ble endret i juni 2005. Ved forarbeidene til retningslinjene er det presisert at eksemplene på grove overtredelser i pkt 2, 3. ledd skal ha samme innhold som i alkoholforskriften. Dette betyr at retningslinjene innholdsmessig omfatter skjenking av personer som er åpenbart påvirket av rusmidler, og ikke er begrenset til personer som er åpenbart beruset.

Skjenking til personer som er åpenbart påvirket av rusmidler regnes altså som en grov overtredelse.

Advokat Grimsbu anfører at selv om det hadde vært bevist at gjesten var åpenbart påvirket er det allikevel ikke grunnlag for inndragning av skjenkebevilling. Korrekt reaksjonsform er i så fall skriftlig advarsel. I relasjon til andre tilsvarende saker som er behandlet av bevillingsmyndigheten/formannskapet er det av stor betydning at Jacobs Restauranter AS ikke tidligere har vært gitt skriftlig advarsel.

Tidligere reaksjoner fra bevillingsmyndigheten på overtredelse på Downtown

Jacobs Restauranter AS fikk den 8. oktober 2002 advarsel for å skjenke alkoholholdig drikk ni minutter

Trondheim kommune

etter skjenketidens utløp. Dette er 6 ½ år siden denne reaksjonen ble gitt og rådmannen mener dette forholdet ikke bør tillegges vekt ved vurdering av reaksjon.

Den 21. desember 2005 skrev administrasjonen en henstilling til Jacobs Restauranter AS om å overholde alkoholloven § 8-6a – utdeling av alkoholholdig drikk til forbruker i markedsføringsøyemed, samt alkoholloven § 9-2, jf. forskriften kap. 14 – forbud mot å reklamere for alkohol (saken gjaldt utdeling av løpeseddel for Downtown der det ble reklamert for julevorspiel, og på denne løpeseddelen var det stiftet en bong som gjaldt som betaling for én flaske øl hvor navnet på produsenten framgikk). Tidsaspektet og overtredelsens art tilsier at dette forholdet heller ikke bør vektlegges i foreliggende sak.

Den 17. november 2006 ble det avholdt kontroll ved Downtown. Ifølge rapportene befant det seg der flere gjester som ble omtalt som åpenbart påvirket. Disse drakk imidlertid ikke alkohol. Administrasjonen varslet da at det ble vurdert å ilegge bevillingshaver en advarsel. Fordi NAV med flere avholdt kontroll på Downtown samtidig med at skjenkekontrollen gjorde sine observasjoner, besluttet administrasjonen å avstå fra å gi advarsel. Flere av de ansatte ble tatt ut av funksjon for å bistå ulike kontrollører, noe som vanskeliggjorde Downtowns kontroll av gjestene. Administrasjonen skrev likevel følgende: "Juridisk kontor vil likevel be styrer av skjenkebevillingen ved Downtown om å se på de forhold som er beskrevet i befaringsrapporten og eventuelt styrke sine rutiner angående overstadig berusede personer."

Rådmannen anbefaler etter dette å ikke vektlegge noen av hendelsene nevnt ovenfor.

Tidligere praksis

Advokat Grimsbu viser til flere saker hvor bevillingsmyndigheten har ilagt reaksjon etter brudd på alkoholloven/forskriften.

Først og fremst henvises det til to saker (Svolt AS og Santa Maria Pizza Restaurant Bar) hvor de sommeren 2007 ble ilagt advarsel av administrasjonen etter at det ble skjenket alkohol til personer som var åpenbart påvirket av rusmidler. Rådmannen er av den formening at begge disse sakene var av en slik art at korrekt reaksjon hadde vært inndragning av skjenkebevilling for en periode. Formannskapet har allerede skjerpet praksisen ved å inndra skjenkebevillingen i tre uker ved Saupstad Pub, vedtak fattet av formannskapet 28. august 2007 (saksnr 265/07, arkivsak 04/9851). Vedtaket ble påklaget, og formannskapet fastholdt vedtaket den 26. februar 2008 (saksnr 65/08). Saken er oversendt Fylkesmannen i Sør-Trøndelag for behandling. Det ble her skjenket alkohol til en person som var åpenbart påvirket av rusmidler. Denne saken kan sammenlignes med de to sakene nevnt over hvor det ble ilagt advarsel. Ved å fatte vedtak om inndragning ved Saupstad Pub har formannskapet allerede skjerpet reaksjonen i denne type saker.

Det forvaltningsmessige utgangspunkt er at like tilfeller skal behandles likt. Forvaltningen kan likevel gjøre forskjell når det er saklig grunn til å behandle to saker på ulik måte. Forskjells-behandlingen blir usaklig først når saksforholdene er helt parallelle og det ikke er skjedd endringer i rettstilstanden. Formannskapet har gitt tydelige signaler om at denne type overtredelser reageres det strengt på og at én overtredelse er tilstrekkelig til å inndra bevillingen. Dette ble gjort i Saupstad-saken.

Om formannskapet nå vedtar å inndra bevillingen ved Downtown innebærer ikke dette en usaklig forskjellsbehandling så fremt denne praksisen blir fulgt opp i lignende saker.

Videre viser advokat Grimsbu til flere andre saker hvor bevillingen ble inndratt, men som advokat Grimsbu mener det foreligger betydelige forskjeller fra foreliggende sak:

Trondheim kommune

- Sak 83/7, arkivsak 06/12159 Trondheim Rock City AS, vedtak fattet 13. mars 2007:
Bevillingshaver hadde tidligere to advarsler for ulovlig alkoholreklame. Skjenkekontrollen observerte flere personer som var åpenbart påvirket av rusmidler i skjenkelokalet. To av disse personene ble observert mens de konsumerte alkoholholdig drikk. Én av personene ble observert å kjøpe øl i baren selv om det ikke kunne fremstå som tvilsomt at personen var åpenbart påvirket av rusmidler. Ingen av personene ble observert vist ut av skjenkelokalet i den tiden kontrollen ble gjennomført. Dette resulterte i inndragning i 4 uker.
- Sak 103/7, arkivsak 04/8536 Bar Sofa AS, vedtak fattet 13. mars 2007:
Saken refererte seg til to kontroller. Skjenkekontrollen observerte ved den første kontrollen en person som var åpenbart påvirket, men som ikke ble vist ut av lokalet før kontrollørene påpekte forholdet. Ved den andre kontrollen avdekket kontrollørene at det ble skjenket alkoholholdig drikk 4 minutter etter skjenketidens utløp. Dette resulterte i inndragning i 2 uker.
- Sak 48/07, arkivsak 04/39951 Klokkesvingen Bar og Pub, vedtak fattet 13. februar 2007:
Bevillingshaver hadde tidligere advarsel for brudd på alkoholforskriften § 4-1 da en person som var åpenbart påvirket av rusmidler ikke ble vist ut av skjenkelokalet selv om han ble observert av personale i baren. Skjenkekontrollen observerte ved ny kontroll en person som var åpenbart påvirket av rusmidler i skjenkelokalet. Mannen ble servert alkoholholdig øl over bardisk og konsumerte dette selv om han var synbart beruset. Han ble ikke vist ut av skjenkelokalet av ansatte på skjenkestedet. Dette resulterte i inndragning i 3 uker.
- Sak 207/07, arkivsak 04/2716 Tiger Tiger Trondheim AS, vedtak fattet 16. juni 2007:
Bevillingshaver hadde tidligere mottatt to henstillinger (ikke advarsel) grunnet ulovlige alkoholreklame. Skjenkekontrollen observerte flere personer som var åpenbart påvirket av rusmidler i skjenkelokalet. Til sammen seks av disse personene ble observert med en øl i hånden. Én kvinne ble observert mens hun konsumerte alkoholholdig drikk. Én mann ble observert å kjøpe øl i baren selv om det ikke kunne fremstå som tvilsomt at personen var åpenbart påvirket av rusmidler. Ingen av personene ble observert vist ut av skjenkelokalet i den tiden kontrollen ble gjennomført. Dette resulterte i inndragning i 3 uker.
- Sak 265/07, arkivsak 04/9851 Saupstad Pub, vedtak fattet 28. august 2007, vedtak fastholdt i klagesaksbehandlingen den 26. februar 2008 (saksnr 65/08) (klagesaken er sendt Fylkesmannen i Sør-Trøndelag for behandling):
Skjenkekontrollen avdekket at en åpenbart påvirket person fikk kjøpe alkoholholdig drikk. Det ble også servert alkoholholdig drikk til øvrige gjester ved bordet. Videre kunne skjenkestedet ikke dokumentere et tilfredsstillende internkontrollsystem. Dette resulterte i inndragning i 3 uker.

Rådmannen kan ikke se at ovennevnte praksis innebærer at en inndragning ved Downtown medfører usaklig forskjellsbehandling selv om Downtown ikke har fått advarsel tidligere (ikke medregnet advarsel gitt i 2002).

Hva gjelder både Trondheim Rock City og Klokkesvingen Bar og Pub, ville sakene meget sannsynlig resultert i inndragning uavhengig av tidligere gitte advarsler. Og sammenligner man sakene til Tiger Tiger Trondheim og Saupstad Pub må formannskapetets vedtak i sistnevnte sak anses å være en strengere reaksjon enn for Tiger Tiger Trondheim. Rådmannen vil framheve at formannskapetets vedtak i Saupstad Pub-saken ble fattet på et senere tidspunkt enn Tiger Tiger Trondheim-saken. Symptomene på

Trondheim kommune

rusmiddelpåvirkningen/graden av påvirkningen hos den omtalte gjesten på Saupstad Pub var av en alvorligere karakter enn hos gjesten på Downtown, men rådmannen mener at graden av påvirkningen hos den kvinnelige gjesten klart var av en slik karakter at inndragning bør skje.

Rådmannen kan heller ikke se at saken til Bar Sofa skal få avgjørende betydning for vurderingen i foreliggende sak. Inndragning ble fattet etter gjentatte overtredelser (to stk), jf. retningslinjene pkt. 2, 2. ledd. Overtredelsen av skjenketiden var kun 4 minutter og den åpenbart påvirkede gjesten fikk ikke kjøpt alkoholholdig drikk. Overtredelsen på Downtown anses å være alvorligere.

Konklusjon

Å skjenke alkoholholdig drikk til personer som er åpenbart påvirket av rusmidler rammes av alkoholforskriften § 4-2 og retningslinjenes pkt. 2, 3. ledd. Alkohollovens bestemmelser og retningslinjene gir klart uttrykk for at overskjenking er uønsket, og det er derfor gitt mulighet for reagere strengt allerede ved første gangs overtredelse.

Som sagt over har rådmannen konkludert med at det ble skjenket alkoholholdig drikk til én åpenbart påvirket person den 12. oktober 2007. Overtredelsen rammes av retningslinjenes pkt. 2, 3. ledd og skal i utgangspunktet resultere i 3 ukers inndragning allerede ved første gangs overtredelse.

Det kan bemerkes at kontrollørene ikke observerte gjesten over et lengre tidsom. Hun ble observert fra kl. 02.20 ("45 minutter etter ankomst" som var kl. 01.35). Hun var da i 2. etasje, gikk så ned i 1. etasje. Kontrollørene så henne så i Juba Jubar hvor hun kjøpte ølet. Kontrollørene kontaktet da ansvarshavende. Etter at kontrollørene hadde gjennomgått befaringsrapporten med ansvarshavende på kontoret forlot de Downtown kl. 02.35. Hvor grovt et forhold skal anses å være vil bl.a. avhenge av hvor lang tid overtredelsen varte. En overtredelse blir alvorligere desto lengre tid den pågår. I dette tilfellet mener rådmannen at tidsmomentet alene ikke bør innebære at inndragning ikke vedtas. Rådmannen vil her framheve kontrollørenes tilleggsrapport hvor det framgår at i det tidsrommet kontrolløren ble gjennomført, ble ingen vakter observert inne i lokalet. De servitørene/ ryddepersonalet som gikk rundt i lokalet så ikke ut til å observere gjestenes adferd. Den omtalte gjesten forflyttet seg rundt i skjenkelokalet uten at noen fra Downtown grep inn. Dette endte med at hun fikk kjøpt øl, noe som ikke skulle ha skjedd. Kontrollørene har påpekt at gjesten "utpekte" seg blant de øvrige gjestene, hun var altså klart synlig blant de øvrige gjestene hvor flere var på grensen til å bli åpenbart påvirket.

Rådmannen kan ikke se at foreligger omstendigheter som bør medføre at man i denne saken heller skal reagere med advarsel, og anbefaler derfor at formannskapet inndrar bevillingen til Jacobs Restauranter AS. Rådmannen er av den formening at en slik reaksjon er streng, men ikke en urimelig reaksjon og heller ikke en usaklig forskjellsbehandling.

Advokat Grimsbu skriver at en inndragning av skjenkebevilling vil påføre bevillingshaver et betydelig økonomisk tap. Dersom restauranten må stenge i 3 uker (som Stabsenhet for byutvikling i sitt brev av 20. desember 2007 skrev kunne bli administrasjonens forslag), vil selskapets økonomiske tap beløpe seg til over kr 2.000.000,-. Rådmannen er fullstendig klar over at inndragning av skjenkebevilling innebærer et økonomisk tap for bevillingshaver, og har forståelse for at dette vil kunne være problematisk for bevillingshaver, men økonomisk tap er ingen grunn til å ikke inndra bevillingen. I så fall kunne bevillingsmyndigheten aldri inndra skjenkebevillinger.

Som konkludert på side 10 (overskrift "Vurdering" – B. Konsum av medbrakt alkoholholdig drikk") mener rådmannen at overtredelsen av forskriftens § 4-4 ikke bør tillegges vekt ved vurderingen av om

Trondheim kommune

inndragning er korrekt reaksjonsmåte.

Inndragningstid

Retningslinjene pkt 2, 3. ledd foreskriver en inndragning i minimum 3 uker ved første gangs overtredelse. Imidlertid inneholder samme bestemmelse en reservasjon ved fastsetting av reaksjonstid dersom "særlige grunner taler for en kortere inndragningsperiode". Dette betyr at regelverket åpner for en mildere reaksjon hvis overtredelsens art og omfang, samt bevillingshavers skyld og hva som er gjort for å rette opp forholdet, tilsier det.

I denne saken ble det skjenket alkohol til "kun" én gjest som var åpenbart påvirket og hun ble ikke observert over et lengre tidsrom. Dette mener rådmannen bør medføre en kortere inndragningsperiode enn minimumsperioden på 3 uker. Sammenlignet med Saupstad pub-saken var symptomene på rusmiddelpåvirkningen/graden av påvirkningen hos den gjesten av en alvorligere karakter enn i foreliggende sak samt at kontrollørene observerte gjesten i 30 minutter, noe som er en lengre periode enn på Downtown.

Rådmannen vil etter dette anbefale at inndragningsperioden settes til 2 uker.

Konklusjon

Rådmannen anbefaler at skjenkebevillingen inndras i 2 uker fra den tid administrasjonen bestemmer.

Saken ble behandlet i bevillings- og kontrollutvalget 24. april 2008. Rødt fremmet forslag om å inndra skjenkebevillingen i 3 uker. Rådmannens forslag til vedtak ble anbefalt med 3 stemmer (2Ap, FrP) mot 2 stemmer (KrF, R).

Rådmannen i Trondheim, 25. april 2008

Elin Rognes Solbu
kommunaldirektør

Gunhild Donali
fagansvarlig

Vedleggsliste:

1. Befaringsrapport fra 5. oktober 2007
2. Befaringsrapport fra 12. oktober 2007
3. Tilleggsrapport for kontroll 5. oktober 2007
4. Tilleggsrapport for kontroll 12. oktober 2007
5. Brev fra NHO Reiseliv – advokat Magne Kristiansen, datert 3. november 2007
6. Arbeidsnotat datert 20. desember 2007
7. Brev fra advokat Grimsbu, datert 1. februar 2008
8. Arbeidsnotat fra møte med kontrollørene 19. februar 2008
9. Brev fra advokat Grimsbu, datert 5. mars 2008
10. Arbeidsnotat datert 4. april 2008

